

**KAAVIN KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN
ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2022**

Tarkastuslautakunta 31.05.2023

Sisällysluettelo

1.	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO	2
2.	TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	4
2.1.	Tilinpäätöksen laatiminen.....	4
2.2.	Kunnan strategia.....	4
2.3.	Yleisiä havaintoja	4
2.4.	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen arviointi.....	6
2.5.	Keskusvaalilautakunta	6
2.6.	Kunnanhallitus	6
2.7.	Perusturvalautakunta.....	8
2.8.	Sivistyslautakunta.....	11
2.9.	Tekninen/ympäristölautakunta	14
3.	INVESTOINNIT	16
4.	KUNTAKONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN TOIMINNAN ARVIOINTI	17
1.1.	Konsernitilinpäätöksen laatiminen.....	17
1.2.	Kaavin Vuokratalot Oy	17
1.3.	Konsernijohto	18
5.	HENKILÖSTÖ	19
6.	MUUT TARKASTUSLAUTAKUNNAN HAVAINNOT.....	20
7.	LOPUKSI	21
8.	ALLEKIRJOITUKSET	22

1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevantaloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Kunnanvaltuuston päätöksellä 24.8.2021 on 24.8.2021 alkaen tarkastuslautakuntaan valittu seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Asema	Varsinainen Jäsen	Varajäsen
Puheenjohtaja	Satu Viljamaa-Dirks	Minna Oksman
Varapuheenjohtaja	Teijo Hassinen	Unto Kärkkäinen
Jäsen	Mika Hakkarainen	Reino Koponen
	Antti Miettinen	<i>Ari Räsänen *</i>
	Kaija Julkunen	Maija-Leena Räsänen

Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja JHT, KHT Jarmo Raati BDO Auditor Oy:stä. Kunnanvaltuusto valitsi päätöksellään 28.06.2022 § 46 vuosien 2022–2025 tilintarkastajaksi BDO Auditor Oy:n hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

** Hallintolain 51 §:n mukaan täydennetty varajäsenen nimi.
Päätös varajäsenestä tehty 31.5.2022 / AH 14.6.2023*

AH 22

Tarkastuslautakunta on 13.10.2022 § 22 hyväksynyt toimintaansa varten arviointisuunnitelman vuosille 2022–2024 jossa on kullekin tarkastusvuodelle määritelty painopistealueet. Tarkastuslautakunta on 13.10.2022 § 22 tehnyt arviointivuodelle 2022 erillisen työohjelman ja kokousaikataulun. Työohjelmassa on täsmennetty aihealueet, joita on arvioitu vuosittain.

Arvioinnin perustana ovat olleet kunnanvaltuuston talousarviossa 2022 ja taloussuunnitelmassa 2022–2024 hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kunnanhallituksen 27.3.2023 § 49 hyväksymä vuoden 2022 tilinpäätös.

Kokouksissa on kuultu kunnanjohtajan ja talousjohtajan katsauksia kunnan talouden kehityksestä, talousarvion laadinnan vaiheista, sekä toiminnoista vastaavia johtavia viranhaltijoita. Lautakunnan jäsenet ovat tutustuneet hallinnon pöytäkirjoihin, toiminta- ja taloussuunnitelmiin sekä tilinpäätökseen ja kunnan sisäisiin ohjeisiin.

Lautakunta on saanut selonteon vuoden aikana vastuullisen tilintarkastajan ja avustavien tilintarkastajien suorittamasta tarkastuksesta ja käsitellyt tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset ja saattanut ne valtuuston tietoon. Vuoden 2022 arviointia varten tarkastuslautakunta on pitänyt yhteensä kuusi kokousta; kaksi vuoden 2022 aikana ja neljä vuoden 2023 aikana (per 31.05.2023). Työohjelman mukaiset tarkastuslautakunnan arviointitilaisuudet:

Kokouspäivä	Aihe(et)
28.6.2022	Tilintarkastajan valitseminen vuosien 2022–2025 hallinnon ja talouden tarkastamista varten
13.10.2022	Tilintarkastajan työohjelma ja tilintarkastussuunnitelma, arviointisuunnitelma ja työohjelma kaudelle 2022, tarkastuslautakunnan kouluttautuminen, tarkastuslautakunnan talousarvio 2023.
1.12.2023	Kunnan ajankohtaiset asiat, talousarviokokonaisuus ja talouskatsaus, sidonnaisuuksien ilmoittaminen, edellisen arviointikertomuksen vastineiden käsittely (ei käsitelty).
9.2.2023	Ei todettu päätösvaltaiseksi ja laillisesti kokoon kutsutuksi
9.3.2023	Kaavin Vuokratalot Oy:n ajankohtaiset asiat, tilintarkastajan väliraportti, edellisen arviointikertomuksen vastineiden käsittely, sidonnaisuusilmoitukset.
2.5.2023	Tilinpäätös 2022, kunnan riita-asiat, teknisen johtajan kuuleminen, arviointikertomus 2022.
31.5.2023	Tilintarkastuskertomus 2022, arviointikertomus 2022 ja tilintarkastajan loppuraportti

PH AJ.

2. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

2.1. Tilinpäätöksen laatiminen

Kuntalain 113 §: n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

2.2. Kunnan strategia

Kuntastrategiatyöskentely on aloitettu valtuuston kanssa syksyllä 2021. Uusi strategia tähtää mm. vuonna 2023 käynnistyvän uuden kunnan toimintaan. Kaavin kunnan valtuustostrategia on hyväksytty valtuustossa 26.4.2022 § 17 ja se on laadittu vuosille 2021–2025. Strategiassa valtuustokauden päätavoitteet on määritelty seuraavasti:

1. Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi paranee
2. Kunnassa on puitteet kaikenikäisille kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle
3. Kaavista Pohjois-Savon yrittäjäystävällisin kunta 2024
4. Kaupunkikylä Kaavin palvelut säilyvät monipuolisina
5. Kunnan työntekijät kokevat tulevansa kuulluksi heidän työtänsä ja työhyvinvointia koskeissa asioissa
6. Kaavilla on puoleensavetävä brändi
7. Kuntatalous on tasapainossa

2.3. Yleisiä havaintoja

Talousarvio 2022 oli laadittu alijäämäiseksi noin 0,570 milj. €. Talousarvioon oli tehty muutoksia, joten muutosten jälkeen talousarvion arvioitiin olevan noin 0,670 milj. € alijäämäinen. Tilinpäätöksessä 2022 alijäämäksi muodostui kuitenkin noin 0,128 milj. €. Arvioitua parempaan tulokseen vaikuttivat lopulta olennaisesti ennakoitua suurempi verotulokertymä sekä Kysteri-kuntien lopullinen jäsenkuntakorvausten palautus.

Toimintatuotot toteutuivat noin 77 prosenttisesti ollen noin 2,4 milj. €. Toimintatuotot olivat noin 0,7 milj. € arvioitua pienemmät. Toimintatuotoissa mm. puun myyntitulot siirtyivät vuodelle 2023 eivätkä perusturvan toimintatuotot toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Lisäksi vuokratuotot sekä vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot jäivät alle talousarviossa arvioidun.

Toimintakulut toteutuvat 99 prosenttisesti ollen yhteensä 25,3 milj. €. Toimintakulut jäivät 0,3 milj. € alle arvioidun.

Valtionosuudet talousarviovuonna olivat talousarvion mukaiset 12,4 milj. €. Verotulokeräys oli lähes 0,9 milj. € arvioitua suurempi ollen talousarviovuonna yhteensä noin 11,0 milj. €.

Kaavin kunnan tase oli vuoden 2020 lopussa 0,67 milj. € ylijäämäinen. Kaavin kunnan tilinpäätöksessä 2021 muodostui ylijäämää n. 0,41 milj. €. Tilinpäätöksessä 2021 kumulatiivista ylijäämää oli siten noin 1,08 milj. €. Talousarviovuoden 2022 jälkeen Kaavin kunnan taseeseen jää kumulatiivista ylijäämää noin 0,95 milj. €.

Toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 9,3 (10,4 v.2021, 12,5 v.2020) prosenttia. Vuosikate kattoi poistot noin 77-%: sesti (157 v.2021, 250 v.2020). Vuosikate oli 201 (398 v.2021, 746 v.2020) euroa/asukas. Vuosikate oli melkein 0,6 miljoonaa euroa huonompi kuin edellisenä vuonna.

Kunnan maksuvalmius heikkeni ja kassan riittävyys oli vuoden 2022 lopussa 11 päivää (21 v.2021, 44 v.2020).

Kaavin tilikauden tulos oli -50 (144 v.2021, 447 v.2020) euroa/asukas.

Kaavin kunnan omavaraisuusaste on heikentynyt 44,7 (52,0 v.2021, 47,1 v.2020, 44,0 v.2019) prosenttiin ja verrattuna sekä samankokoisiin kuntiin että koko maahan on heikompi. Omavaraisuusaste on Pohjois-Savon keskiarvon tasolla.

Kaavin kuntakonsernin lainakanta on 7 381 (5 695 v.2021) euroa / asukas. Maakunnan kuntien konsernilainojen keskiarvo vuonna 2022 oli Pohjois-Savon liiton mukaan 8 658 (8 251 v.2020) euroa / asukas. Kaavi on siis edelleen selkeästi alhaisemmalla tasolla maakuntaan verrattuna.

Kaavin kunnan tase oli vuoden 2020 lopussa 0,67 milj. € ylijäämäinen. Kaavin kunnan tilinpäätöksessä 2021 muodostui ylijäämää n. 0,41 milj. €. Tilinpäätöksessä 2021 kumulatiivista ylijäämää oli siten noin 1,08 milj. €. Tilinpäätöksessä 2022 alijäämäksi muodostui noin 0,128 milj. € ja talousarviovuoden 2022 jälkeen Kaavin kunnan taseeseen jää kumulatiivista ylijäämää noin 0,95 milj. €.

Kaavin kunnassa oli työpaikkoja v. 2012 yhteensä 975. Työpaikkoja vuoden 2019 lopussa oli yhteensä 790, joten työpaikkojen nettovähennys ao. ajankohtana oli 185 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä ei ole raportoitu tilinpäätöksessä vuonna 2022.

Kuntalain 121 §:n tarkastuslautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Kuntastrategiassa pyritään kunnan talouden tasapainoon. Tarkastuslautakunta huomauttaa, että päätöksenteossa tulee ottaa jatkossa erityisesti huomioon kunnan talouden tasapainottamiseen liittyvät vaatimukset.

2.4. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen arviointi

2.5. Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2022 järjestettiin historialliset ensimmäiset aluevaalit.

Keskusvaalilautakunnan toimintatuotot olivat linjassa talousarvion kanssa. Toimintakulut alittivat arvion 1 089 euroa.

2.6. Kunnanhallitus

Keskushallinnon tavoitteista metsänmyyntitavoite 180 000 euroa toteutui osittain, sillä toteuma oli noin 57 900 euroa

Kunnan asumisen strategian tavoitteen toteutumista ei voi annettujen tietojen perusteella arvioida. Vuokrataloyhtiön asuntojen käyttöaste parani ollen vuonna 2022 80 (68 v. 2021, 76,5 v. 2020, 79,4 v. 2019) prosenttia. Käyttöaste on kuitenkin edelleen heikko. Yhtiön taloudella on suora vaikutus myös kunnan ja konsernin talouteen.

Keskushallinnon toimintatuotot alittuivat 121 970 euroa ja toimintakulut ylittyivät 68 954 euroa.

Hallinto- ja tukipalveluiden toiminnalliset tavoitteet toteutuivat osittain. Asianhallinnan ja tiedonohjauksen kehittäminen Dynasty asia- ja kokoushallinta järjestelmän käyttöönoton avulla siirtyi vuodelle 2023. Sähköisten palveluiden käyttöönoton jatkaminen: Uudet kotisivut toteutetaan vuoden 2023 aikana imago ja brändityön valmistuttua. Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto on jatkuva prosessi. Käytössä sähköinen Kuntarekry -järjestelmä sekä Webropol -sovellus, joka mahdollistaa monipuolisten sähköisten lomake- ja kyselypohjien käytön. Organisaation valmistautuminen sote-uudistukseen 2023: Hallintosääntö ja organisaatio uudistettiin ja otettiin käyttöön 1.1.2023. Toimistopalveluiden laadun ja toimintavarmuuden varmistaminen: Toimistohenkilöstö uudistui lähes kokonaisuudessaan vuoden 2022 aikana. Rekrytointi ja perehdyttäminen oli keskeisessä roolissa ja aiheutti kuormitusta muulle henkilöstölle talousarviovuonna. Tietosuojaja tietoturvatason jatkuva parantaminen: Talous- ja henkilöstöhallinnon kirjanpitolpalvelut on ostettu Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä sekä ICT-tukipalvelut Datagroup Oy:ltä.

Ateria- ja puhdistuspalvelujen toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta on kerrottu lyhyesti. Ateriapalveluiden sähköinen omavalvontajärjestelmä on otettu käyttöön.

Järjestelmä on nimeltään Sensire. Puhdistuspalveluiden laadunhallintajärjestelmä ei ole käytössä Asiakastytytyväisyyskyselyjä ei suoritettu. Ruuan valmistus siirrettiin 1.1.2023 lukien koulukeskuksen keittiöön, josta ateriapalvelua tuotetaan päivähoitoon ja koulukeskukseen. Palvelukeskuksen keittiön toiminta loppui hyvinvointialueen käynnistyessä. Osa henkilöstöä siirtyi Servica Oy:n palvelukseen. Tavoitteet eivät ole edelleenkaan selkeitä, sillä tavoitteille ei ole asetettu selkeitä mittareita.

Hallinto- ja tukipalvelujen toimintatuotot alittuivat 128 771 eurolla ja toimintakulut alittuivat 29 772 eurolla. Toimintatuottojen alitus oli lähes 10,0 % ja euromääräisesti merkittävä.

Elinkeino- ja kehityspalveluiden tavoitteiden toteutumista on raportoitu epämääräisesti. Tavoitteiden toteutumisesta mainitaan seuraavasti: Kaavoitettuja teollisuustontteja on valmiina, matkailun saralla ei ole tapahtunut maankäytön suunnittelua, kunnanjohtaja on tutustunut merkittävimpiin yrityksiin Kaavilla, uutena tapahtumana sadonkorjuumarkkinat, Kaavi on tehnyt yhteistyösopimuksen Kuopion seudun uusyrityskeskuksen kanssa aloittavien yritysten ja yrittäjiksi aikovien neuvonnasta, ja toimitiloja markkinoidaan muun kuntamarkkinoinnin yhteydessä. Sidosryhmien kanssa on käyty vuoropuhelua koko talousarviovuoden ajan.

Kaavin kunnan elinkeinojen kehittämistoimista on myös raportoitu. Matkailun ja kaupan alalta: Kuavin Kuhinat -kesätapahtumien, mökkiläisille suunnatun rantatapahtuman ja kevätmarkkinoiden järjestäminen ei toteutunut. Nettisivujen päivitys siirtyy vuodelle 2023 puolelle. Kuntaesitteitä päivitettiin tarpeen mukaan. Varsinainen uudistus vuonna 2023. Kesätapahtumia eri järjestöjen toimesta. Kaksipäiväiset syysmarkkinat torilla ja uutena tapahtumana sadonkorjuumarkkinat koulukeskuksessa. Joulun avajaistapahtuma nuorisotalolla. Kaavi Kantri & Blues -tapahtuma on toteutettu sekä jatkettu kauppakylä Kaavin yhteistyötä. Nuorten tietoisuus kotikunnan yrityksistä kehitettiin liittämällä Kaavin kunta Maaseutuammattiin ry:n jäseneksi, jonka tehtävänä on tutustuttaa lapset ja nuoret maaseudun monipuoliseen työympäristöön ja ammattiin. Rakennuspaikkoja markkinointi on tapahtunut tori.fi sivuston kautta. Mainostusta alueen sanomalehdissä ympäri vuoden. Ranta-alueiden omakotitalotonttien opasteiden ylläpito jatkui. Rakenna ja Asu -messuille osallistuminen toteutui. Maatiloja ja maaseutuyrityksiä koskeva tavoite toteutui. Toimivien yritysten osalta yritysten tiedottaminen eri toimijoiden järjestämistä koulutuksista ja tilannetiedottaminen yritysrahoitusmahdollisuuksista on toteutunut. Kunnanjohtaja on tutustunut merkittävimpiin yrityksiin Kaavilla.

Omat kehittämishankkeet. Työtä ideasta -hankkeen vuodelle 2022 asetetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet. Hanke jatkuu 30.6.2023 saakka hankekoordinaattorin voimin. Hankkeen toimintaan liittyvä ohjausryhmä ja hankeryhmä kokoontuvat aktiivisesti. Työtä ideasta uusien tuotteiden kehittämishanke, jonka kokonaiskustannukset ovat 245.000 €, tuki 80 %. Työllisyyttä hoidettiin pääosin Tuumasta toimeen hankkeen kautta. Tuumasta toimeen työllisyysuhanke toteutui osittain johtuen henkilöstön vaihtuvuudesta ja valmistautumisesta hyvinvointialueen käynnistymiseen. Kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueen vastuulle 1.1.2023 lukien. Tuumasta toimeen työllisyysuhankeen kesto on heinäkuuhun 2023 saakka. Hankkeen kokonaiskustannukset vuosina 2021–2023 ovat

yhteensä 597.000 €, johon tuki on ollut 85,34 %. Hanke on budjetoitu perusturvan toimialalle kohtaan sosiaalitoimen projektit. Hankkeelle on tarkoitus hakea jatkoa vuoden 2023 loppuun saakka.

Elinkeinotoimen mittareista kolme viidestä jäi toteutumatta: työttömyysprosentin laskeminen, uusien yritysten synty ylittää lakkaamisen, ja kunnassa olevien työpaikkojen määrä kasvaa 20:llä.

Elinkeino- ja kehityspalvelujen toimintatuotot alittuivat 104 455 euroa ja toimintakulut alittuivat 119 598 euroa. Toimintatuottojen alitus oli noin 74 % ja euromääräisesti merkittävä.

Maaseututoimen osalta ei raportoitu tavoitteita. Toimintakulut ylittyivät 2 514 euroa. Ylitys on 4,70 prosenttia, mutta se ei ole euromääräisesti merkittävä.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Kunnanhallituksen toimialaa koskevat seuraavat strategian kohdat:

Strategia 6. Kaavilla on puoleensavetävä brändi • Kuntalaisten arvio (vuosittainen kysely)

- Uusien asukkaiden lukumäärä

Strategian kohdat 3 ja 4: Kaavista Pohjois-Savon

yrittäjäystävällisin kunta 2024

- Pohjois-Savon liitto ja Savon yrittäjät

4. Kauppakylä Kaavin palvelut säilyvät

monipuolisina

- Kauppakylän palveluiden lukumäärä

Tarkastuslautakunta toivoo, että elinkeinon kehittämisen tavoitteet olisivat selkeämpiä ja että niiden raportointitapaa yhtenäistettäisiin.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että tavoitteiden seuranta ei ole järjestetty systemaattisesti, mikä on aiheuttanut haasteita arviointityön toteuttamisessa. Edellä mainitut strategian mukaiset mittarit eivät ole toteutuneet tarkoitetulla tavalla.

2.7. Perusturvalautakunta

Vuoden 2012 alusta kunnan terveyskeskuspalveluista on vastannut Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin Kysteri-liikelaitos ja sosiaalipalveluista Kaavin kunta. Erikoissairaanhoidosta on vastannut Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

Sosiaalitoimen palvelut on tuotettu lähipalveluina. Resurssivajeesta johtuen asiakasasioiden hoito on ollut ruuhkautunutta vuoden 2022 aikana. Asiakkaiden yhteydenotto- ja pyyntöihin ei ole pystytty vastaamaan tavoitteen mukaisena aikana kaikissa olosuhteissa.

Sosiaalityön tavoitteet olivat: Asiakkaat saavat oikea-aikaisen ja riittävän tuen, Asiakkaiden palvelutarpeisiin ja - odotuksiin vastataan, ja sosiaalityön asiakkuudet kartoitetaan ja määritetään palvelutarpeiden mukaisiksi. Palkattu määräaikainen sosiaalityöntekijä ja muutettu kaksi palveluohjaajan toimea viraksi. Aluehallinto virasto asetti uhkasakon saatamaan aikuissosiaalityön palvelutarpeen arvioinnit ja päätökset ajan tasalle. Kaikki palvelutarpeen arvioinnit ja päätökset tehty määräaikaan mennessä lukuun ottamatta omaishoidon palvelutarpeen arviointeja.

Toimeentulotuen tavoitteet olivat: toimeentulotukihakemukset käsitellään seitsemän päivän määräajassa, asiakkaiden ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen myöntäminen on tasapuolista, myöntökriteerit ovat selkeät ja jokaisen asiakkaan yksilöllinen tilanne huomioidaan, taloussosiaalityön vahvistaminen sosiaaliohjauksen orientaationa. Tavoitteiden toteutumisesta ei ole raportoitu.

Työllisyyden hoidon tavoitteet olivat työmarkkinatuen kuntaosuuksien pienentäminen, suunnitelmallisuus asiakkaan työllistymisen selvittelyissä, sosiaalityön roolin vahvistaminen työllistymistä tukevissa palveluissa ja erityisen tuen asiakkaiden huomioiminen prosessissa, ja uusien asiakkaiden ohjautuminen kuntouttavaan työtoimintaan. Kuntouttavassa työtoiminnassa 21 asiakasta. Palvelutarpeen arvioinnit on tehty. Työmarkkinatuen kuntaosuuksia ei ole saatu laskemaan toivottavalla tavalla. Eläke- ja työkykyselvittelyjä on tehty 2 kpl.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden menot:

	TP20	TP21	TP22
Asiakkaat / kk	43	35	45
Työmarkkinatuen kuntaosuus / €	250 795	219 786	202 973
Asukas / kuntaosuus / €	89,31	79,12	75,48

Mielenterveys- ja päihdetyössä on keskitytty pitkäaikaissairaiden tukemiseen ja mielen-terveyskuntoutujille tarjolla kolmannen sektorin ryhmiä. Päihdeasiakkaille ei ole järjestetty ryhmiä eikä sosiaalista kuntoutumista, päihdetyön kehittämisen ollessa kehitteillä. Mielen-terveyden tukihenkilöt toimivat vuoden aikana ryhmätoiminnoissa ja tukivat asiakkaita yksilöohjauksen keinoin. Mielenterveys- ja päihdetyön menot ovat kasvaneet vuonna 2022. Ne olivat bruttona 185,46 (156,14 v.2021, 164,36 v.2020) € / kunnan asukas.

Vanhusten palveluissa tavoitteiden toteutuminen oli suurilta osin perustoimintaa kuvaavaa. Nettomenot ovat kasvaneet vuonna 2022 ja ne olivat 1 538 (1 467 v.2021, 1 360 v.2020) € / kunnan asukas.

Kehitysvammahuollossa palveluita ei ole kehitetty laajemmalti henkilöstöyhteistyönä. Avopalveluita ei ole pystytty kehittämään, asiakkaita on runsaasti asumispalveluissa oman kunnan ulkopuolella, mikä on lisännyt kustannuksia. Kehitysvammaisten avotyötoiminnassa ei ole ollut asiakkaita. Asukkaiden määrässä tai bruttomenoissa per asukas ei ole tapahtunut huomionarvioisia muutoksia edellisvuoteen nähden.

ml Kd

Vaikeavammaisten palvelujen toiminnalliset tavoitteet voidaan katsoa toteutuneen pääosin. Lakisääteiset palvelut on järjestetty. Myös harkinnanvaraisia palveluita on myönnetty, mutta myöntökriteereitä on tarkasteltava tasapuolisuuden vuoksi. Vaikeavammaisille on järjestetty tarpeen mukaisia asunnon muutostöitä ja kuljetuspalveluita. Henkilökohtaiset avustajat kunnan tai vammaisen itsensä palkkaamana. Kaavin kunta järjesti omana toimintana kehitysvammaisille henkilöille työ- ja päivätoimintaa 1–4 päivänä viikossa sekä avohuollon ohjauksen palveluja. Vuoden 2023 alussa kehitysvammaisten päivätoiminta siirtyi Hevoshaan päiväkeskukseen Juankoskelle. Kehitysvammaisilla on käytettävissä vammaispalvelulain mukaiset palvelut. Kunnassa asuvia kehitysvammaisia tuettiin itsenäisessä asumisessa. Kuntouttavat laitospalvelujaksot, erityisen vaativat erityishuollon palvelut ja polikliiniset palvelut ostettiin Vaalijalan erityishuollon kuntayhtymästä. Bruttomenot (sis. palveluasumisen) kasvoivat 286 (184 v.2021, 112 v.2020) euroon per kunnan asukas.

Lasten ja nuorten palveluiden tavoitteet toteutuivat seuraavasti. Aluehallintoviraston uhkasakkojen vuoksi lastensuojeluun ja perheoikeudellisiin palveluihin palkattu ostopalveluna sosiaalityöntekijöitä. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden virkaan palkattu sosiaalityöntekijä. Muutettu palveluohjaajan toimi sosiaaliohjaajan viraksi. Lapsiperhepalveluihin palkattu perhetyöhön perhetyöntekijä sijaisuuteen ja sosiaaliohjaaja. Resurssivajeen takia asiakkaiden palvelutarpeenarvointi on ollut ruuhkautunutta vuoden 2022 aikana. Aluehallintoviraston uhkasakot vältetty kiinnittämällä huomio palvelutarpeenarviointien laatimiseen ja palvelujen järjestämiseen. Lapsiperhepalveluihin ostettu tuki- ja perhetyötä ostopalveluna. Kiinnitetty huomio palveluiden järjestämiseen omana työnä.

Lastenvalvoja tehnyt puuttuvat selvitykset (v.2020–2022) elatus- huolto- ja tapaamissopimukset sekä isyydenvahvistukset. Selvitetty jälkihuollon itsenäistymisvarat ajan tasalle. Perheneuvolapalvelut järjestetty Mehiläinen Oy: n kanssa ostopalveluna. Sosiaalitoimen henkilöstön tehtäväkuvat laadittu selkeyttämään sosiaalityötä. Asiakkaiden yhteydenotto- pyyntöihin pystytty vastaamaan, kun puhelinajat otettu käyttöön. Sosiaalijohtaja irtisanoutui kesäkuussa. Uusi sosiaalijohtaja valittu syyskuussa.

Lasten ja nuorten palveluihin käytettyä rahamäärää ei raportoitu vuonna 2022. Vuonna 2021 lasten ja nuorten palveluihin käytettiin 1,58 milj. euroa ja vuonna 2020 1,05 milj. euroa. Sijaishuollossa oli 10 lasta (5 v.2021, 8 v.2020) ja avohuollon tukitoimien piirissä 45 (54 v.2021, 28 v.2020).

Sosiaalipalvelujen toimintatuotot alittuivat 187 962 euroa ja toimintakulut ylittyivät 967 281 euroa. Toimintatuottojen alitus oli noin 21 %. Alitus oli prosentuaalisesti ja euromääräisesti merkittävä. Toimintakulujen ylitys oli 11 %, jota voidaan myös pitää merkittävänä ylityksenä.

Terveydenhuollon toimintakate oli 8 215 325 (7 982 297 v.2021, 8 592 878 v. 2020) euroa. 1.1.2023 lukien perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle. Perusterveydenhuollon osuus oli tilinpäätösvuonna 3.149.468 €. Erikoissairaanhoidon osuus oli tilinpäätösvuonna 4.467.602 €. Vuodelle 2022 tuli alijäämän kattamisesta aiheutuvaa lisäkantoa 154.102 €. Ympäristöterveydenhuollon osuus oli n. 110.000 euroa Siilinjärven kunnalle maksettavaa osuutta

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tavoitteena on ollut

Strategian kohta 1: Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi paranee

Tarkastuslautakunta huomioi, että asetetut toiminnalliset tavoitteet olivat epäselviä, eivätkä ne olleet kaikilta osin mitattavissa. Tavoitteiden tulee olla selkeämmin mitattavissa, jotta pystyttäisiin arvioimaan, ovatko ne toteutuneet.

Liittyen sosiaalityön tavoitteiden toteutumiseen, tarkastuslautakunta kysyy, minkä määräajan puitteissa palvelutarpeen arvioinnit ja päätökset on tehty?

Työmarkkinatuen kuntaosuuden taso on edelleen huolestuttavan korkea, vaikkakin kuntaosuuden kustannustaso hieman laski edellisvuodesta. Työllistämistoimenpiteitä on tehostettava. Tarkastuslautakunta kysyy, miksi työmarkkinatuen kuntaosuus laskee, vaikka asiakasmäärä on noussut vuonna 2022?

Sosiaalitoimessa on ollut resurssivajetta sekä henkilöstövaihdoksia myös vuoden 2022 aikana. Palvelutarvetta ei ole pystytty toteuttamaan lakien edellyttämällä tavalla, mutta tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että uhkasakoilta on vältytty.

2.8. Sivistyslautakunta

Sivistystoimen hallinnon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Hallinto- ja sivistystoimenjohtaja on toiminut hallintosäännön mukaisesti varhaiskasvatuksen vastuuesimiehenä sekä sivistystoimen osastopäällikkönä, ja rehtori on vastannut opetustoimen operatiivisesta johtamisesta. Kansalaisopiston ja kirjaston toiminnot ovat jatkuneet ennallaan.

Lasten varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin. Täydentävää koulutusta sekä akuuttiin tarpeeseen, että varhaiskasvatuslain määrittämien edellytysten mukaisesti on henkilöstölle järjestetty pääsääntöisesti webinaarien muodossa. Varhaiskasvatuksen johtajuuden vahvistamiseen liittyvä koulutus on alkanut syksyllä 2022. Henkilöstön ammatillisen osaamisen vahvuudet ja erityisosaaminen on huomioitu toiminnan suunnittelussa. OKM:n tasa-arvo hankkeen kautta saadulla avustuksella on järjestetty varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki ostopalvelun kautta ja lisätty osittain henkilöstöresurssia tuen tarpeessa olevien lasten ryhmä. Moniammatillista yhteistyötä on toteutettu eri ammattiryhmien kanssa mm. lasten varhaiskasvatussuunnitelma palaverien muodossa. Uuden päiväkodin tiloihin ja toimintaan liittyvä toiminnallinen muutos suunniteltu ja muokattu uusia tiloja vastaavaksi. Vanhemmille pidetty vanhempainilta, jossa vanhemmat osallistettu lasten kanssa yhteiseen toimintaan, ryhmäkohtaisiin keskusteluihin sekä pyydetty palautetta varhaiskasvatuksen toiminnasta.

Päiväkodin hoitopäivien määrät romahtivat. Hoitopäiviä oli 6 851 (7 521 v. 2021). Kuluksen vuoden aikana hoitoa sai 81 (87 v. 2021, 73 v. 2020) lasta.

Perhepäivähoidon hoitopäiviä oli 713 (495 v. 2021). Lapsien lukumäärä nousi yhdellä edellisvuoteen nähden.

Lasten varhaiskasvatuksen toimintatuotot ylittyivät 13 752 euroa ja toimintakulut ylittyivät 24 936 euroa talousarvioon nähden. Toimintatuotot olivat 117,50 % tavoitteesta, mutta euromääräinen merkitys oli rajallinen.

Perusopetuksen toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Perusopetuksen opetussuunnitelmaa toteutettiin suunnitellusti. Lyhytaikaisten ja ulkopuolisten sijaisten käyttö on pidetty matalalla tasolla, välillä sijaisten rekrytoiminen on ollut välttämätöntä. Koululaisten maksullista aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjottiin keväällä 2022 aamuisin klo 6–9 ja iltapäivisin klo 13–16. Syksystä 2022 alkaen on tarjottu vain iltapäivätoimintaa klo 13–16. Toimintaan on osallistunut alle 10 lasta. Hankkeista osallistuttiin OKM tasa-arvohankkeeseen ja Harrastamisen Suomen mallin hankkeeseen.

Perusopetuksen ja esiopetuksen hintaa ei raportoitu vuonna 2022. Perusopetuksen hinta vuonna 2021 oli 10 461 euroa/oppilas tavoitteen ollessa 11.147 euroa/oppilas. Esiopetuksessa hinta ylittyi vuonna 2021 ollen 9 576 euroa/oppilas tavoitteen ollessa 8757 euroa/oppilas. Alakoulujen (0–6 luokat) oppilasmäärä lukuvuotena 2022–2023 oli 156 (166 2021–2022, 167 2020–2021). Oppilasmäärä tulee alentumaan seuraavien vuosien aikana ja arvio lukuvuoden 2028–2029 oppilasmääräksi on 91.

Perusopetuksen toimintatuotot alittuivat 41 052 euroa ja toimintakulut alittuivat 12 867 euroa talousarvioon nähden. Toimintatuottojen alitus on huomattava. Toimintakate oli -3 034 941 euroa.

Aikuiskoulutuksessa kansalaisopistotoiminta on pitänyt sisällään monipuolisia kursseja ja hyvinvointia tukevia kursseja onnistuttiin järjestämään. Toteutuneita kursseja järjestettiin 41 kappaletta ja osallistujia niissä oli 375 (brutto). Tavoite 1300 opetustunnista ei kuitenkaan toteutunut, sillä tunteja toteutui vain 870.

Kirjastotoimesta on vastannut Kuopion kaupunginkirjasto. Kaavilaisille kirjaston käyttäjille on tarjottu palveluja, jotka täyttävät vähintään valtakunnalliset perustaso-vaatimukset. Omatoimikirjastopalveluiden käyttöä on onnistuttu lisäämään. Kuntalaiset ovat käyttäneet aktiivisesti omatoimikirjastoa, ja vuonna 2022 kirjautumisia omatoimikirjastoon oli keskimäärin 484/kk eli n. 27 % enemmän kuin vuonna 2021. Myös kirjastokäyntien kokonaismäärä nousi hieman ja lainausten määrä pysyi lähes samana kuin edellisvuonna. Lapsiperheiden lukemista edistettiin AVI-rahoitteisella Lukeva perhe -hankkeella ja kirjavinkkauksin. Lasten ja nuorten aineistojen lainat lisääntyivät hieman hankkeen kirjailijavierailun jälkeen, mutta seurantajakso on ollut vielä lyhyt. Nuorille vähän kirjastoa käyttäville aikuisille järjestettiin sanataidetyöpajoja yhteistyössä Sanataidekoulu Aapelin ja Tuumasta toimeen -hankkeen kanssa, osallistujia oli 13.

Vapaa-aikatoimen tavoitteiden toteutuivat pääosin. Vuosittain jaettavat avustukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Kulttuuritapahtumia on onnistuttu järjestämään yhdessä sidosryhmien kanssa. Eloaitan osalta museota pystytettiin pitämään avoinna kesäkaudella 2022.

Liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimen tavoitteet ovat toteutuneet pääosin. **Liikuntatoimen** osin 3. luokkalaisten uintiopetus järjestettiin suunnitellun mukaisesti vuonna 2022. Liikuntatoimi oli yhteistyökumppanina ja yhtenä järjestäjänä Vaikon kuutamovaelluksella. Lasten vesileiri järjestettiin kesällä 2022 kahden vuoden tauon jälkeen. Liikunta-alueista

ja ulkoilualueista on pidetty huolta kunnan liikuntapaikkojen hoito-ohjelman mukaisesti. Vuonna 2022 Kaavin nuorisotoimi on tehnyt laajasti yhteistyötä muun muassa Kaavin 4H:n, SRK:n, MLL:n, Kaavin Kaiun sekä Tuusniemen kunnan nuorisotoimen kanssa. Yhteistyötä on tehty myös Tuumasta toimeen -hankkeen kanssa. Kaavin alakouluun ja Tuusniemen yhtenäiskouluun suuntautuvaa koulunuorisotyötä tehtiin aktiivisesti läpi vuoden, ja nuorisotoimen työntekijät olivat mukana yläkoulun ja lukion ryhmäytymistoiminnassa, koulujen teemapäivissä sekä oppilashuoltoryhmissä. Vuonna 2022 nuorisotalo Kamaria pidettiin nuorille auki pääsääntöisesti viitenä iltana viikossa, myös lauantain osalta nuorisotaloa pidettiin avoinna nuorille. Normaalin avoimien ovien toiminnan lisäksi nuorisotalolla järjestettiin erilaista ohjelmaa. **Etsivän nuorisotyön** toimintaa jatkettiin. Vuoden 2022 aikana etsivän nuorisotyön toiminta koski 28 kaavilaista nuorta, joista suuren osan kanssa tehtiin erilaisia toimenpiteitä. Etsivän nuorisotyöntekijän resurssia on lisätty 18–28-vuotiaiden parissa ja vuoden 2022 syksystä alkaen on toteutettu myös työttömien kahvila viikoittain. Etsivä nuorisotyö on aluehallintoviraston ja Kaavin kunnan rahoittamaa toimintaa. **Raittiustoimen** osalta tavoitteiden toteutumista ei raportoitu.

Vapaa-aikatoimen toimintatuotot ylittyivät 15 416 euroa ja toimintakulut alittuivat 15 961 euroa talousarvioon nähden.

Joukkoliikenteessä toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Kaavin rahoitusosuus ELY-keskuksen liikenteiden hankinnoista on ollut 20 %. Rahoitusosuus sisältää koulukuljetuksia palvelevat reitit kunnan sisäisessä liikenteessä. Joukkoliikenteen käyttö on vähentynyt, josta on seurannut julkisen rahoituksen pieneneminen. Koulumatkaliikenteen kannalta oleelliset reitit on turvattu myös vuoden 2022 aikana. Reitit palvelevat koululaisten lisäksi yhä myös muita asiakkaita. Kunnan sisäisiä asiointiliikennekyytejä on järjestetty viikoittain koko vuoden 2022 ajan. Palvelua käyttäneet kuntalaiset ovat edelleen kokeneet asiointiliikenteen järjestämisen erittäin tarpeelliseksi.

Joukkoliikenteen toimintakulut alittuivat 8 410 euroa talousarvioon nähden. Toimintakulujen ylitys on 21 %, mutta euromääräisesti vähäinen.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Sivistyslautakunnan toimialojen strategia kohdat 1 ja 2: 1. Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi paranee

- Aasukkaiden NPS (vuosittainen kysely)
- Koululaiskysely (THL?)

2. Kunnassa on puitteet kaikenikäisille

kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle

yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle

- Yhdistysten NPS (vuosittainen kysely)

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että tavoitteiden mittareita ei ole seurattu riittävällä tavalla, mikä vaikeuttaa arviointityön toteuttamista.

Tarkastuslautakunta kysyy, mitä varhaiskasvatuksen saama palaute oli? Lisäksi tarkastuslautakunta esittää, että kunnan palvelutuotannosta saadut kuntalaispalautteet kerrotaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

2.9. Tekninen/ympäristölautakunta

Teknisen hallinnon toiminnalliset tavoitteet toteutuivat, vaikkakin tavoitteet eivät olleetkaan sellaisia, jotka olisivat helposti mitattavissa. Muun muassa kiinteistöjen päivittäisiä ylläpitotoimintoja on automatisoitu, jolloin tavoite kehittämisestä on toteutunut. Toimintakulut ylittyivät 8 718 euroa talousarvioon nähden.

Kiinteistötoimessa on kuluneen vuoden aikana saatettu viimeistelyitä vaille valmiiksi Kaavin uuden päiväkodin rakennustyöt. Päiväkodin muutto palvelukeskukselta uusiin tiloihin toteutui vuoden 2022 loppuun mennessä. Toimintakeskukselta päättyi kehitysvammaisten päivätoiminta, joka siirtyi kokonaisuudessaan Juankoskelle. Toimintakeskuksen purkuasiakirjat valmistuivat. Kiinteistöille ei tehty pitkän tähtäimen suunnitelmia vaan vuonna 2023 toteutetaan kunnan kiinteistöille kiinteistöstrategia. Kiinteistöjen huoltohistorian dokumentointiin käyttöönottoon testatut huoltokirjat ovat osoittautuneet hyvin kankeiksi ja huonosti muunneltavaksi kunnan tarpeisiin, joten huoltokirjan käyttöönotto ei toteutunut. Kunnan kiinteistöissä tehtiin pieniä ylläpitokorjauksia, suurin investointi oli uusi päiväkot.

Kiinteistötoimen toimintatuotot alittuivat 78 025 euroa ja toimintakulut alittuivat 133 712 euroa talousarvioon nähden. Toimintakulujen alitus oli noin 8 %.

Vesi- ja viemärlaitokselle hankittiin traktorikärrissä siirrettävä varavoimakone. Vesi- ja viemärlaitoksella uusittiin linjasulkuventtiilejä ja paineenkorotuspumppuja sekä dokumentoitiin ja päivitettiin vesi- ja viemärlinjat sähköiseen kartta-aineistoon. Henkilöstön vesikorttikoulutus siirtyi vuodelle 2023. Toteutettiin laitoksen omaseurantaa vesivuotojen varalta. Vesi- ja viemärlaitoksen toimintatuotot alittuivat 60 421 euroa ja toimintakulut alittuivat 7 848 euroa talousarvioon nähden. Toimintatuottojen tavoitteesta jäätin noin 11 %, mikä on euromääräisesti merkittävä summa. Investointiosalta viemärlaitoksella uusittiin K1-pumppaamon varoaltaan jätevesipumppu sekä tilattiin yleisimmin käytössä olevia varaosia pumppaamoihin. Uusittiin vanhimpia ja toimimattomia linjasulkuventtiileitä. Vesi- ja viemärlaitoksella dokumentoitiin ja päivitettiin vesi- ja viemärlinjat sähköiseen kartta-aineistoon. Erillistä vuotovesitutkimusta ei tehty vaan tehtiin laitoksen omaseurantaa vesivuotojen varalta.

Tiehoitokunnat-tehtävälle oli asetettu tavoitteeksi yksityisteiden kunnossapidon avustummäärärahasi 60.000 euroa, joka toteutui. Toimintakulut alittuivat talousarvioon nähden vähäisesti, eli 161 euroa.

Muussa teknisessä toimessa toiminnalliset tavoitteet jäivät osittain toteutumatta. Asemakaavan päivittäminen on kesken. Asemakaavaluonnos ja kaavan hyväksyminen tapahtuu vuonna 2023. Kaavateiden kunnossapidon urakoitsijat ovat uusineet kalustojaan vastaamaan kunnan tarpeita. Työn dokumentoinnissa on vielä kehitettävää. Työsuojeluvaalit

pidettiin ja valittiin uudet työsuojeluvaltuutetut. Sosiaalitoimeen valitut työsuojeluvaltuutetut siirtyivät 1.1.2023 alkaen Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelukseen. Asemakavateiden korjauksista Kaivotien peruskorjaus on kesken, valmistuu vuonna 2023. Puustelintien ja Kalliotien peruskorjaukset eivät toteutuneet eikä Uudenkylänraitin peruskorjaussuunnitelma. Katuvalaistusta ei uusittu vaan kuntoradan valaistus muutettiin led-valaistukseksi. Muun teknisen toimen toimintakulut ylittyivät 66 313 euroa, eli noin 59 prosenttia.

Palo-, pelastus- ja suojelutyössä toimintakulut alittuivat 19 797 euroa.

Rakennusvalvonnassa toiminnallisista tavoitteista on osittain jääty. Rakennusjärjestyksen päivittäminen on kesken. Myönnettyjen rakennuslupien määrä hieman pieneni edellisvuodesta. Vanhoja rakennuslupahakemuksia ja -päätöksiä siirrettiin rakennusvalvontaohjelmaan ja työ jatkuu edelleen vuonna 2023. Rakennusvalvontaohjelmaa päivitetään jatkuvasti muun työn ohessa. Kiinteistöverotietoja korjattiin tarvittaessa. Kaavin kunta osallistui Kuopiossa Rakenna ja Asu -messuille tonttimarkkinoinnin osalta. Taksojen korotuksia ei tehty. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen hiljentyi edellisvuodesta. Maatalousrakentaminen pysyi ennallaan.

Rakennusvalvonnan toimintatuotot alittuivat 7 248 euroa ja toimintakulut alittuivat 7 523 euroa talousarvioon nähden. Euromääräisesti summat eivät ole merkittäviä.

Ympäristönsuojelu on hoitanut ympäristölupia ja -ilmoituksia sekä neuvontaa, ohjausta ja valvontaa. Jätevesilain mukaisen siirtymäajan määräpäivän 30.9.2019 jälkeen jätevesisijärjestelmään liittyviä lupia on ollut käsittelyssä. Ympäristönsuojeluun liittyvä valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman tekeminen on kesken. Rakennetun ympäristön valvontakatselmukset pidettiin vuoden 2022 lopussa.

Ympäristönsuojelun toimintatuotot alittuivat 2 939 euroa ja toimintakulut alittuivat 1 222 euroa talousarvioon nähden. Euromääräisesti alitukset eivät olleet merkittäviä.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta kysyy, miten muun teknisen toimen tavoitteet toteutuivat vain osittain, mutta toimintakulut ylittyivät kuitenkin noin 66 tuhatta euroa eli melkein 59 prosenttia?

Tekninen/ympäristölautakunnan toiminnalliset tavoitteet tulee olla selkeämmin mitattavissa, jotta niiden toteutumisen arvioimista voisi kaikilta osin tehdä. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että tekninen lautakunta toteuttaisi asiakastytytyväisyyskyselyn liikuntapaikkojen käytöstä.

3. INVESTOINNIT

Investoinnit olivat yhteensä nettona 3 622 248 € ja niihin käytettiin 94,82 prosenttia talousarviossa kaavaillusta määrästä. Tuloja investoinneista saatiin vain 3 274 €, eli käyttöprosentti oli vain 16,37 prosenttia.

	TA22	M22	TA+M22	TP22	Poik.	Tot-%
Nettoinvestoinnit	-3 080	-740	-3 820	-3 622	-198	94,82
Menot	-3 100	-740	-3 840	-3 626	-214	94,41
Tulot	20	0	20	3	17	16,37
Rahoitusosuudet						
Pysyvien vastavien myynnit						

Suurin toteutunut investointi oli uuden päiväkodin rakentaminen, 3 024 752 €. Toiseksi suurin investointi oli kaavateiden investoinnit Kaivotie / Puustellinpolku, johon käytettiin 412 686 €.

Talousarvion ylityksiä investoinneissa oli kuntoportaiden hankesuunnittelussa 3 645 € ja Kaavatiet: Kaivotie/Puustellinpolku 112 686 €. Toista ylityksistä voidaan pitää euromääräisesti isona. Viisi investointia jäi kokonaan toteutumatta.

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta pitää myönteisenä, että päiväkodin rakentaminen toteuttaa hyvin kuntastrategiaa. Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana, että korjausinvestointien siirtäminen voi kasvattaa korjausvelkaa.

4. KUNTAKONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN TOIMINNAN ARVIOINTI

1.1. Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Kuntalain 114 §: n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Kaavin kuntakonserni muodostuu emo- ja tytäryhtiöiden osalta Kaavin kunnasta ja Kaavin Vuokratalot Oy:stä.

1.2. Kaavin Vuokratalot Oy

Kaavin Vuokratalot Oy liikevaihto oli talousarviovuonna 500 951,23 €. Vuokratuloja kertyi noin 466 000,00 € ja käyttökorvauksia noin 35 000,00 €. Suurimmat menot koostuivat kiinteistöjen ylläpitoon ja hoitoon liittyvistä kuluista ollen noin 350 000,00 €. Yhtiön maksuvalmius on pysynyt kohtuullisena.

Tapiolan (Lokkitie 5) piha-alueiden saneeraus ja rakennusten perustusten kuivatuksen korjausurakka toteutui kokonaishinnaltaan 83 787,51 € (sis. suunnittelun, urakka-asiakirjojen laadinnan, urakan, optio työt sekä lisätyöt). Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) hyväksyi Koparan rivitalojen (2 kpl) purkamiskustannuksiksi alustavasti 74 400,00 € (alv 24 %) ja myöntää hakijalle kulujen kattamiseksi 66 960,00 €.

Kaavin Vuokratalot Oy omistaa 93 asuntoa. Käyttöaste ajalla 1.1.-30.11.2022 on ollut noin 86 % verrattuna sadan prosentin käyttöasteen tuloihin. Budjetoituihin tuloihin verrattuna käyttöasteeksi tulee noin 111 %. Vuoden 2021 käyttöaste oli noin 79 %.

Taloudellisen tilanteen korjaamiseksi yhtiö haki ja sai vuonna 2019 Valtiokonttorilta päätökset tervehdyttämisavustuksesta ja lainaehtojen muutoksesta. Valtiokonttori myönsi aravalainojen lyhennysohjelmiin viiden vuoden jatkoajan ja vuosimaksulainat muutettiin kiinteäehtoisiksi lainoiksi. Lainahtomuutoksen ehtona oli, että yhtiön omistaja ei saa periä omille varoille korkoa vuosina 2019–2031. Lisäksi Valtiokonttori myönsi 105.879,96 euron tervehdyttämisavustuksen, jonka ehtona oli, että kunta sijoittaa omistajan osuutena saman verran ja että pääoma- tai antolainojen lyhennyksiä ei peritä vuosina 2019–2024. Loput tervehdyttämisavustuksesta käytettiin Välliläntien piharemonttiin vuonna 2021.

AM Kf

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan Kaavin Vuokratalojen taloudellisesta tilanteesta. Talouden tervehdyttämiseen liittyviä toimenpiteitä on jatkettava määrätietoisesti.

1.3. Konsernijohto

Konsernijohdolle asetetuista kuudesta tavoitteesta kolme jäi toteutumatta: konsernin omavaraisuusaste, konsernin suhteellinen velkaantuneisuus ja lainamäärä per asukas. Konsernijohdolle asetetut tavoitteet:

	TA 2022	TP 2022
Konsernijohtoon raportointi	3 krt / vuosi	3 krt / vuosi
Konsernin toimintatuotot / toimintamenot, %	> 38,0	39,3
Konsernin vuosikate / poistot, %	> 80,0	81,7
Konsernin omavaraisuusaste, %	> 50,0	29,5
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	< 50,0	65,0
Lainamäärä / asukas, €	< 6 000	7 381
Vuosikate / Poistot %	81,70%	105,50%
Laskennallinen lainanhoitokate	0,60	0,90

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tarkastuslautakunta korostaa konsernin taloudellista suoriutumista, koska uudet kriisikuntakriteerit painottavat konsernista laskettuja tunnuslukuja

PH AJ

5. HENKILÖSTÖ

Tilinpäätöksessä on mainittu, että kunnassa laaditaan henkilöstötilinpäätös vuosittain. Tarkastuslautakunta ei saanut kyseistä tilinpäätöstä käyttöönsä arviointia suorittaessaan.

Kaavin kunnan henkilöstömäärässä ei talousarviovuoden aikana tapahtunut merkittäviä muutoksia. Henkilöstöstä 92 (100 v.2021, 107 v.2020) oli vakinaisesti palkattua ja 26 (18 v. 2021) määräaikaista. Henkilöstömäärä vuoden 2022 lopussa oli 129 (125 v.2021, 141 v.2020).

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Kuntastrategiassa kiinnitetään huomiota kunnan henkilöstön hyvinvointiin.

Strategia 5. Kunnan työntekijät kokevat tulevansa

kuulluksi heidän työtä ja työhyvinvointia

koskevissa asioissa

- Työtyytyväisyys (vuosittainen kysely)
- Työntekijöiden vaihtuvuus / pysyvyys

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että henkilöstötilinpäätöksen tietoja ei ole ollut arvioitava arviointikertomuksen laadintahetkellä. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut suurta. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kunnan tulee kiinnittää huomiota henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen. Kunnan tulee laatia työtyytyväisyyskysely ulkopuolisen toimijan toimesta.

6. MUUT TARKASTUSLAUTAKUNNAN HAVAINNOT

Kuntastrategiassa pyritään aktiiviseen monikanavaiseseen viestintään ja vuoropuheluun kuntalaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Tätä koskevia mittareita on mainittu strategiassa seuraavasti

Henkilöiden määrä osallisuustoimissa

- Kuntalaisilta tulleiden palautteiden määrä
- Valtuutettujen tyytyväisyys valtuustotyöhön (vuosittainen kysely)

- Kuntalaisten arvio (vuosittainen kysely)

Kunta viestii toiminnastaan aktiivisesti ja monikanavaisesti

- Kunnan käyttämien some-kanavien seuraajamäärä

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että edellä mainittuja mittareita ei ole käytetty.

Strategiatyön yhteydessä on määritelty strategiapistettä strategialle. Strategian tarkistuspisteet ja muutoshallinta eivät ole toteutuneet tarkoitetulla tavalla.

7. LOPUKSI

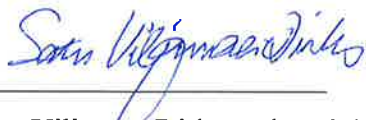
Tarkastuslautakunta kiittää kaikkia luottamushenkilöitä sekä kunnan henkilökuntaa vuodesta 2022.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2022 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kunnanhallituksen ja muiden toimielinten selvitykset marraskuun 2023 loppuun mennessä.

8. ALLEKIRJOITUKSET

Kaavilla 31.05.2023

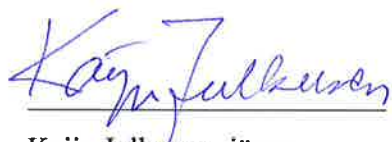
Satu Viljamaa-Dirks, puheenjohtaja

Teijo Hassinen, varapuheenjohtaja

Mika Hakkarainen, jäsen

Antti Miettinen, jäsen

Kaija Julkunen, jäsen